

Tarybos pamatinis sprendimas 2003/568/TVR

2003 m. liepos 22 d.

dėl kovos su korupcija privačiame sektoriuje

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos Sąjungos sutartį, ypač į jos 29 straipsnį, 31 straipsnio 1 dalies e punktą ir 34 straipsnio 2 dalies b punktą,

atsižvelgdama į Danijos Karalystės iniciatyvą⁽¹⁾,

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę⁽²⁾,

kadangi:

- (1) kartu su globalizacija pastaraisiais metais padidėjo tarpvalstybinė prekyba prekėmis ir paslaugomis. Taigi bet kokia korupcija privačiame sektoriuje kurioje nors valstybėje narėje yra ne tik vidaus problema, bet ir transnacionalinė problema, kuri gali būti veiksmingiausiai sprendžiama bendrais Europos Sąjungos veiksmais;
- (2) 1996 m. rugsėjo 27 d. Taryba priėmė Akta dėl protokolo prie Konvencijos dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos parengimo⁽³⁾. Protokole, kuris įsigaliojo 2002 m. spalio 17 d. pateikiami korupcijos nusikaltimų apibrėžimai ir suderintos baudmės už juos;
- (3) 1997 m. gegužės 26 d. Taryba patvirtino Konvenciją dėl kovos su korupcija, susijusia su Europos Bendrijų pareigūnais ar Europos Sąjungos valstybių narių pareigūnais⁽⁴⁾ ;
- (4) 1998 m. gruodžio 22 d. Taryba taip pat patvirtino Bendruosius veiksmus 98/742/TVR dėl korupcijos privačiame sektoriuje⁽⁵⁾. Tų bendrųjų veiksmų priėmimo proga Taryba paskelbė pareiškimą, jog ji sutinka, kad tie bendrieji veiksmai yra pirmasis žingsnis Europos Sąjungos lygmeniu kovojant su tokia korupcija ir kad paskesniame etape bus įgyvendintos papildomos priemonės atsižvelgiant į bendrųjų veiksmų 8 straipsnio 2 dalyje numatyto įvertinimo rezultatus. Pranešimas apie tų bendrųjų veiksmų perkėlimą į valstybių narių nacionalinę teisę dar neparengtas;
- (5) 2002 m. birželio 13 d. Taryba priėmė Pamatinį sprendimą 2002/584/TVR dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos⁽⁶⁾, kuriame

⁽¹⁾ OL C 184, 2002 8 2, p. 5.

⁽²⁾ 2002 m. lapkričio 22 d. pateikta nuomonė (dar nepaskelbta *Oficialiajame leidinyje*).

⁽³⁾ OL C 313, 1996 10 23, p. 1.

⁽⁴⁾ OL C195, 1997 6 25, p. 2.

⁽⁵⁾ OL L 358, 1998 12 31, p. 2.

⁽⁶⁾ OL L 190, 2002 7 18, p. 1.

korupcija yra įtraukta į sąrašą nusikaltimų, priklausančių Europos arešto orderio taikymo sričiai, kuriems nereikia išankstinio dvigubo nusikalstamumo patvirtinimo;

- (6) pagal Europos Sąjungos sutarties 29 straipsnį Sąjungos tikslas yra užtikrinti piliečiams aukšto lygio saugą laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje, tikslas, kurio turi būti siekiama užkertant kelią organizuotiems ar kitokiems nusikaltimams, įskaitant korupciją, ir kovojant su jais;
- (7) pagal 1999 m. spalio 15–16 d. Tamperėje įvykusio Europos Vadovų Tarybos posėdžio išvadas, korupcija yra ta sritis, kurioje labai svarbu nustatyti minimalias taisykles, reglamentuojančias tai, kas sudaro nusikaltimą valstybėse narėse, ir taikytinas bausmes;
- (8) 1997 m. lapkričio 21 d. derybų konferencijoje buvo patvirtinta EBPO (OECD) Konvencija dėl kovos su užsienio valstybės pareigūnų papirkinėjimu tarptautiniuose verslo sandoriuose, o Europos Taryba taip pat patvirtino Baudžiamosios teisės konvenciją dėl korupcijos, kurią buvo galima pasirašyti 1999 m. sausio 27 d. Kartu su ta konvencija parengtas susitarimas, įkuriantis Valstybių prieš korupciją grupę (GRECO). Prasidėjo derybos dėl JT konvencijos dėl kovos su korupcija;
- (9) valstybės narės skiria ypatingą dėmesį kovai su korupcija ir viešajame, ir privačiame sektoriuje, manydamos, kad abiejuose sektoriuose ji kelia grėsmę įstatymus gerbiančiai visuomenei, taip pat iškreipia konkurenciją parduodant prekes bei komercines paslaugas ir trukdo patikimai ekonominei plėtrai. Tame kontekste valstybės narės, dar neratifikavusios 1997 m. gegužės 26 d. Europos Sąjungos konvencijos ir 1999 m. sausio 27 d. Europos Tarybos konvencijos, apsvarsto, kaip kuo greičiau tai padaryti;
- (10) šiuo pamatiniu sprendimu siekiama visų pirma užtikrinti, kad aktyvioji ir pasyvioji korupcija privačiame sektoriuje būtų laikomos nusikaltimais visose valstybėse narėse, kad juridinis asmuo taip pat galėtų būti laikomas atsakingu už tokius nusikaltimus ir kad už šiuos nusikaltimus būtų skiriamos veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios bausmės,

PRIĖMĖ ŠĮ PAMATINĮ SPRENDIMĄ:

I straipsnis

Apibrėžimai

Šiame pamatiniame sprendime:

- „juridinis asmuo“ – bet kuris tokį statusą pagal taikytiną nacionalinę teisę turintis subjektas, išskyrus valstybes ar valstybės įstaigas, veikiančias pagal valstybės suteiktus įgaliojimus, ir viešąsias tarptautines organizacijas;
- „pareigos pažeidimas“ suprantamas pagal nacionalinę teisę. Pareigos pažeidimo sąvoka nacionalinėje teisėje turėtų apimti bent bet kokią nelojalų elgesį, sudarantį įstatymuose numatytų pareigų pažeidimą, arba atitinkamais atvejais profesinių

taisyklių ar nurodymų pažeidimą, taikomų asmeniui, einančiam bet kurias pareigas, vadovaujančiam ar dirbančiam privataus sektoriaus įmonėje.

2 straipsnis

Aktyvioji ir pasyvioji korupcija privačiame sektoriuje

1. Kiekviena valstybė narė imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad toliau nurodyta darbo veikloje padaryta tyčinė veikla būtų laikoma baudžiamuoju nusikaltimu:
 - a) žadėjimas, siūlymas ar davimas, tiesiogiai arba per tarpininkus, asmeniui, kuris, eidamas bet kurias pareigas, vadovauja ar dirba privataus sektoriaus įmonėje, kokio nors nepagrįsto atlygio jam pačiam arba bet kuriam trečiajam asmeniui, kad tas asmuo atliktų kokį nors veiksma arba jo neatliktų pažeisdamas savo pareigas;
 - b) prašymas ar priėmimas, tiesiogiai arba per tarpininkus, kokio nors nepagrįsto atlygio, arba priėmimas pažado dėl tokio atlygio sau pačiam ar bet kuriam trečiajam asmeniui, einant bet kurias pareigas vadovaujant ar dirbant privataus sektoriaus įmonėje, kad būtų atliktas arba neatliktas koks nors veiksmas nusižengiant savo pareigoms.
2. Šio straipsnio 1 dalis taikoma darbo veiklai pelno siekiančiuose ir nesiekiančiuose įmonėse.
3. Valstybė narė gali pareikšti, kad ji apriboja šio straipsnio 1 dalies taikymo sritį ir ją taiko tik tokiai veiklai, kuri yra susijusi arba galėtų būti susijusi su konkurencijos iškreipimu parduodant prekes ar komercines paslaugas.
4. Šio straipsnio 3 dalyje nurodyti pareiškimai šio pamatinio sprendimo priėmimo metu yra pateikiami Tarybai ir galioja penkerius metus nuo 2005 m. liepos 22 d.
5. Taryba tinkamu laiku iki 2010 m. liepos 22 d. peržiūrės šį straipsnį, kad apsvarstytų, ar pagal šio straipsnio 3 dalį padarytus pareiškimus galima atnaujinti.

3 straipsnis

Kurstymas ir bendrininkavimas

Valstybės narės imasi reikiamų priemonių siekdamos užtikrinti, kad 2 straipsnyje nurodytos veiklos kurstymas ir bendrininkavimas būtų laikomi baudžiamaisiais nusikaltimais.

4 straipsnis

Bausmės ir kitos sankcijos

1. Kiekviena valstybė narė imasi reikiamų priemonių siekdama užtikrinti, kad už 2 ir 3 straipsniuose nurodytą veiklą, būtų baudžiama veiksmingomis, proporcingomis ir atgrasančiomis baudžiamosiomis sankcijomis.
2. Kiekviena valstybė narė imasi reikiamų priemonių siekdama užtikrinti, kad už 2 straipsnyje nurodytą veiklą, būtų baudžiama laisvės atėmimu bent nuo vienerių iki trejų metų.
3. Kiekviena valstybė narė pagal savo konstitucines normas ir principus imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad, jei fizinis asmuo ryšium su tam tikra darbo veikla buvo nuteistas už 2 straipsnyje nurodytą veiklą, tam asmeniui gali, prireikus bent tais atvejais, kai jis bendrovėje dirbo vadovaujamą darbą pagal atitinkamą darbo veiklą, būtų laikinai uždrausta verstis šia konkrečia ar lygiaverte darbo veikla einant panašias pareigas, jei nustatyti faktai leidžia manyti, kad gali būti piktnaudžiaujama tarnybine padėtimi arba pareigomis aktyviosios ar pasyviosios korupcijos būdu.

5 straipsnis

Juridinių asmenų baudžiamoji atsakomybė

1. Kiekviena valstybė narė imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad juridiniai asmenys galėtų būti traukiami baudžiamojon atsakomybėn už 2 ir 3 straipsniuose nurodytus nusikaltimus, kuriuos jų naudai padarė fizinis asmuo, veikęs individualiai ar kaip juridinio asmens organo dalis, jeigu jis, eidamas vadovaujančias pareigas juridiniame asmenyje, turėjo įgaliojimus:
 - atstovauti juridiniam asmeniui, arba
 - priimti sprendimus juridinio asmens vardu, arba
 - kontroliuoti juridinio asmens veiklą.
2. Be šio straipsnio 1 dalyje jau nustatytų atvejų, kiekviena valstybė narė imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad juridinis asmuo galėtų būti traukiamas baudžiamojon atsakomybėn tais atvejais, kai dėl šio straipsnio 1 dalyje nurodyto fizinio asmens nepakankamos priežiūros ar kontrolės, 2 ir 3 straipsniuose nurodyto tipo nusikaltimą to juridinio asmens naudai galėjo padaryti jam pavaldus asmuo.
3. Juridinio asmens baudžiamoji atsakomybė pagal šio straipsnio 1 ir 2 dalis neatmeta fizinių asmenų, kurie padarė, kurstė ar padėjo padaryti 2 ir 3 straipsniuose nurodyto tipo nusikaltimą, traukimo baudžiamojon atsakomybėn.

6 straipsnis

Bausmių rūšys juridiniams asmenims

1. Kiekviena valstybė narė imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad juridinis asmuo, kuriam tenka baudžiamoji atsakomybė pagal 5 straipsnio 1 dalį, būtų baudžiamas veiksmingomis, proporcingomis ir atgrasiomis bausmėmis, kurios apima baudžiamąsias ar nebaudžiamąsias baudas ir gali apimti kitas bausmes, tokias kaip:

- a) teisės gauti valstybės išmokas ar pagalbą atėmimas;
- b) laikinas ar nuolatinis teisės verstis komercine veikla atėmimas;
- c) teisminės priežiūros skyrimas;
- d) likvidavimas teismo tvarka.

2. Kiekviena valstybė narė imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad juridinis asmuo, kuris laikomas atsakingu pagal 5 straipsnio 2 dalį, būtų baudžiamas veiksmingomis, proporcingomis ir atgrasiomis bausmėmis ar priemonėmis.

7 straipsnis

Jurisdikcija

1. Kiekviena valstybė narė imasi būtinų priemonių, kad nustatytų savo jurisdikciją 2 ir 3 straipsniuose nurodytiems nusikaltimams tais atvejais, kai:

- a) tas nusikaltimas iš dalies ar visas padaromas jos teritorijoje,
- b) tą nusikaltimą padarė vienas iš jos piliečių, arba
- c) tas nusikaltimas padaromas juridinio asmens, kurio pagrindinė būstinė yra tos valstybės narės teritorijoje, naudai.

2. Kiekviena valstybė narė gali nuspręsti, kad ji netaikys šio straipsnio 1 dalies b ir c punktuose nurodytų jurisdikcijos taisyklių arba jas taikys tik konkrečiais atvejais ar sąlygomis, jei nusikaltimas padarytas ne jos teritorijoje.

3. Kiekviena valstybė narė, kuri pagal savo vidaus teisę kol kas neperduoda savo piliečių, imasi reikiamų priemonių nustatyti savo jurisdikciją 2 ir 3 straipsniuose nurodytiems nusikaltimams, kai juos padaro jos piliečiai ne jos teritorijoje.

4. Valstybės narės, nusprendusios taikyti šio straipsnio 2 dalį, atitinkamai informuoja Tarybos Generalinį sekretoriatą ir Komisiją, tam tikrais atvejais nurodydamos konkrečius atvejus ar sąlygas, kuriomis tas sprendimas taikomas.

8 straipsnis

Panaikinimas

Bendrieji veiksmai 98/742/TVR panaikinami.

9 straipsnis

Įgyvendinimas

1. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių, kurios, įsigaliojusios iki 2005 m. liepos 22 d., įgyvendina šio pamatinio sprendimo nuostatas.
2. Iki tos pačios dienos valstybės narės perduoda Tarybos Generaliniam sekretoriatui ir Komisijai nuostatų, perkeliančių į jų nacionalinę teisę joms pagal šį pamatinį sprendimą taikomus įpareigojimus, tekstą. Remdamasi pranešimu, sudarytu naudojant šią informaciją, ir rašytiniu Komisijos pranešimu, Taryba iki 2005 m. spalio 22 d. įvertina, koku mastu valstybės narės yra įgyvendinę šio pamatinio sprendimo nuostatas.

10 straipsnis

Teritorinis taikymas

Šis pamatinis sprendimas taikomas Gibraltarui.

11 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis pamatinis sprendimas įsigalioja jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dieną.

Priimta Briuselyje, 2003 m. liepos 22 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

G. ALEMANNO